

Profily vôd určených na kúpanie

Všeobecné informácie

Profil vody určenej na kúpanie predstavuje súhrn informácií o kvalite vody na kúpanie a faktoroch, ktoré majú alebo by potenciálne mohli mať vplyv na jej kvalitu. Jeho účelom je prispieť k lepšiemu pochopeniu rizík spojených s ohrozením kvality vody určenej na kúpanie (ďalej len „VUK“) a zdravia kúpajúcich sa, vrátane realizácie opatrení zameraných na zachovanie, ochranu a zlepšenie kvality životného prostredia a ľudského zdravia.

Povinnosť vytvoriť, aktualizovať a zverejňovať profily VUK vyplýva členským štátom EÚ z článku 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/7/ES o riadení kvality vody určenej na kúpanie, ktorou sa zrušuje smernica 76/160/EHS¹⁾ (ďalej len „smernica 2006/7/ES“) a ktorej hlavným cieľom je znížiť výskyt gastroenteritíd a ďalších zdravotných rizík spojených s vodami na kúpanie. Účelom smernice 2006/7/ES je tiež zachovať, chrániť a zlepšiť kvalitu životného prostredia a chrániť ľudské zdravie prostredníctvom doplnenia smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES ktorou sa ustanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva²⁾ (ďalej len „smernica 2000/60/ES“), ktorá je známa ako Rámcová smernica o vode. Požiadavky európskych smerníc sú v plnom rozsahu transponované v platných národných predpisoch rezortu zdravotníctva a životného prostredia. V rámci legislatívy rezortu zdravotníctva, základné požiadavky pre monitorovanie a hodnotenie VUK podľa európskych kritérií ustanovuje vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 309/2012 Z. z. o požiadavkách na vodu určenú na kúpanie v znení vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 397/2013 Z. z.³⁾ (ďalej len vyhláška č. 309/2012 Z. z.).

VUK sú podľa zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon)⁴⁾ (ďalej len „zákon č. 364/2004 Z. z.“) vyhlasované všeobecne záväznými vyhláškami príslušného orgánu štátnej správy (t. j. príslušným okresným úradom v sídle kraja) a ich identifikáciu každoročne vykonáva Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „MŽP SR“) v spolupráci s Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ SR“).

Profily VUK v SR sú sprístupňované na internetovej stránke ÚVZ SR⁵⁾ a miestne príslušných regionálnych úradov verejného zdravotníctva (ďalej len „RÚVZ“) podľa tabuľky 1.

Vody určené na kúpanie

Voda určená na kúpanie je definovaná § 19 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov⁶⁾ (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“), ako akákoľvek povrchová voda⁷⁾, ktorá je vyhlásená podľa osobitného predpisu⁸⁾ a ktorú využíva veľký počet kúpajúcich sa a nebol pre ňu vydaný trvalý zákaz kúpania alebo trvalé odporúčanie nekúpať sa; veľký počet kúpajúcich sa posudzuje úrad verejného zdravotníctva s ohľadom najmä na

¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1484897079171&uri=CELEX:32006L0007>

²⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?qid=1484897236585&uri=CELEX:32000L0060>

³⁾ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2012/309/20140101>

⁴⁾ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/364/20190102>

⁵⁾ http://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=168&Itemid=65

⁶⁾ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2007/355/20180701>

⁷⁾ § 3 ods. 2 zákona č. 364/2004 Z. z.

⁸⁾ § 8 ods. 2 a § 60 ods. 6 zákona č. 364/2004 Z. z.

vývoj z minulosti, vybudovanú infraštruktúru alebo zariadenia a opatrenia prijaté na podporu kúpania v minulosti. Vodou určenou na kúpanie nie sú umelé kúpaliská a kúpeľné bazény, uzavreté vodné plochy využívané na ošetrovateľské účely alebo liečebné účely a umelo vytvorené uzavreté vodné plochy oddelené od povrchových vôd a podzemných vôd.

VUK sú zároveň aj jednou z kategórií chránených území, ktoré definuje zákon č. 364/2004 Z. z.⁹⁾ a taktiež aj čl. 6 a príloha IV smernice 2000/60/ES. Podobne ako na všetky vodné útvary v SR, aj na VUK sa vzťahujú environmentálne ciele definované Rámcovou smernicou o vode, ku ktorým patrí dosiahnutie dobrého stavu vo všetkých vodných útvaroch v SR do roku 2027.

Monitorovanie a hodnotenie kvality VUK podľa požiadaviek európskej legislatívy

VUK sú prírodné vodné plochy s dlhodobou vyhovujúcou kvalitou a vysokou návštevnosťou počas kúpacej sezóny (ďalej len „KS“). Za KS je považované obdobie s najvyšším počtom kúpajúcich sa, čo je spravidla obdobie od 15. júna do 15. septembra.¹⁰⁾

Špecifikom VUK je aj to, že na ich kvalitu, monitorovanie a hodnotenie sa vzťahujú nasledovné požiadavky:

- analýza najmenej 4 vzoriek vody za jednu KS,
- sledovanie najmenej 2 mikrobiologických ukazovateľov kvality vody (črevné enterokoky a *Escherichia coli*),
- informovanie verejnosti o kvalite vody a možnosť, aby verejnosť mohla vyjadrovať svoje návrhy, poznámky a sťažnosti k VUK,
- informovanie Európskej komisie o kvalite a hodnotení VUK,¹¹⁾
- vytvorenie a aktualizácia tzv. Profilov vôd určených na kúpanie,
- hodnotenie a klasifikácia kvality vody (dlhodobá) založená na vopred definovaných percentilových hodnotách výpočtov z 2 mikrobiologických ukazovateľov (črevné enterokoky a *Escherichia coli*) získaných z konkrétnej VUK počas štyroch po sebe idúcich KS.

Kvalita je klasifikovaná v 4 triedach kvality:

Každá vodná plocha, vyhlásená za VUK musí mať pred začiatkom KS vytvorený program monitorovania a vymedzenú dĺžku KS. Monitorovací bod pre kontrolu kvality vody na kúpanie sa na VUK nachádza na mieste, kde sa očakáva najväčší počet kúpajúcich sa alebo tam, kde sa na základe údajov z profilov očakáva najväčšie znečistenie.

Za zabezpečenie monitorovania kvality VUK, vytvorenie programu monitorovania a vymedzenie dĺžky KS je zodpovedný miestne príslušný RÚVZ. Hodnotenie a klasifikáciu VUK podľa európskych požiadaviek, ktoré reprezentuje najmä dlhodobú situáciu na lokalite vykonáva ÚVZ SR.

⁹⁾ § 5 ods. 1 písm. c) zákona č. 364/2004 Z. z.

¹⁰⁾ § 2 písmeno e) vyhlášky č. 309/2012 Z. z.

¹¹⁾ Správy Európskej komisie o kvalite vôd určených na kúpanie v EÚ a v SR je možné nájsť na webovom sídle EK, http://ec.europa.eu/environment/water/water-bathing/index_en.html

RÚVZ ďalej vykonáva počas sezóny i aktuálne hodnotenie kvality vody na kúpanie na VUK podľa národných kritérií, ak je VUK prevádzkované ako prírodné kúpalisko. Požiadavky na kvalitu vody na kúpanie a na prevádzku prírodných kúpalísk s organizovanou rekreáciou určuje na národnej úrovni vyhláška Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 308/2012 Z. z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku¹²⁾ (ďalej len „vyhláška č. 308/2012 Z. z.“).

Tab. 1: Prehľad vôd určených na kúpanie

Kraj	Názov lokality	Miestne príslušný RÚVZ
Banskobystrický	Ružiná - pri obci Divín	RÚVZ v Lučenci
	Ružiná - pri obci Ružiná	
	Pláž ORMET (Teplý Vrch)	RÚVZ v Rimavskej Sobote
	Drieňok (Teplý Vrch)	
	Dolno Hodrušské jazero	RÚVZ v Žiari nad Hronom
	Veľké Richnavské jazero	
	Počúvadlianske jazero	
	Veľké Kolpašské jazero	
Vindšachtské jazero		
Bratislavský	Ivanka pri Dunaji	RÚVZ v Bratislave
	Zlaté piesky	
	Vajnorské jazero	
	Snečné jazerá	
Košícký	Vinianske jazero	RÚVZ v Michalovciach
	Zemplínska šírava - Biela hora	
	Zemplínska šírava - Hôrka	
	Zemplínska šírava - Medvedia Hora	
	Zemplínska šírava - Kamenec	
	Zemplínska šírava - Paľkov	
	Pod Bukovcom	RÚVZ v Košiciach
Ružín		
Prešovský	Veľká Domaša - Tíšava	RÚVZ vo Svidníku
	Veľká Domaša - Valkov	RÚVZ vo Vranove nad Topľou
	Veľká Domaša - Dobrá pláž	
	Veľká Domaša - Holčíkovce	
	Veľká Domaša - Poľany	
	Veľká Domaša - Nová Kelča	
	Veľká Domaša - Nová Kelča - polostr. Krym	
Trenčiansky	Zelená voda	RÚVZ v Trenčíne
Trnavský	Šulianske jazero	RÚVZ v Dunajskej Strede
	Kunovská priehrada	RÚVZ v Senici
Žilinský	Liptovská Mara	RÚVZ v Liptovskom Mikuláši

¹²⁾ <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2012/308/20121015>

Mgr. RNDr. MUDr. Ján Mikas, PhD.
hlavný hygienik Slovenskej republiky